

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-26Sa/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200338
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:6022200338.1

Uznesenie

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Drahomírou Mikulajovou v právnej veci žalobcu: TALCUM GRUPPO s.r.o., so sídlom Podháj 57, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 44 529 775, právne zast.: JUDr. Ing. Linda Kovandová, LL.M., advokátka, so sídlom Ul. Janka Kráľa 1, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42307121, proti žalovaným: 1/ Daňový úrad Banská Bystrica, Nová ul. 13, 974 04 Banská Bystrica a 2/ Finančné riaditeľstvo SR, Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, proti nečinnosti orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania zamietá.
- II. Súd žalobu proti nečinnosti žalovaného 1/ a žalovaného 2/ zamietá.
- III. Správny súd žalobcovi ani žalovanému 1/ a žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žaloba, žalobné body

1. Žalobca sa žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) domáhal, aby súd uložil žalovaným povinnosť vykonať úkon – vrátiť žalobcovi nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2007 za zaniknutého právneho predchodcu PLATÓN s.r.o. vo výške 488.149,77 Eur, vyrubenú na základe podaného daňového priznania zo dňa 25.08.2007, a to spôsobom ex lege – bez rozhodnutia, poštovým poukazom na adresu sídla žalobcu v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu. Zároveň žiadal uložiť žalovaným povinnosť vydať rozhodnutie o priznaní úroku z omeškania za neoprávnené zadržovanie peňažných prostriedkov žalobcu vo forme nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie júl 2007 v lehote 15 dní odo dňa jeho vrátenia. Napokon uplatnil voči žalovaným nárok na náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia v úplnom rozsahu.

2. V žalobe žalobca uviedol, že rozhodnutia daňových orgánov oboch stupňov, ktorými bol určený žalobcovi, ako právnenému nástupcovi pôvodného daňového subjektu PLATÓN s.r.o. v dôsledku zlúčenia, rozdiel DPH vo výške 488.149,77 Eur boli v rámci súdneho prieskumu zrušené a následne Daňovým úradom Banská Bystrica bolo zastavené daňové konanie vo veci vyrubovacieho konania na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie júl 2007. Správca dane už nemôže daň vyrubenú podaným daňovým priznaním určiť inak. Platí, že daň je vyrubená podaným daňovým priznaním a správca dane bol povinný nadmerný odpočet DPH uvedený v daňovom priznaní vrátiť, a to bez rozhodnutia. Nestalo sa tak, a to ani na žiadosť žalobcu zo dňa 16.08.2017, na ktorú odpovedal Daňový úrad Banská Bystrica oznámením č. 101953453/2017 zo dňa 13.09.2017, v ktorom uviedol, že správca dane u daňového subjektu za príslušné zdaňovacie obdobie neeviduje žiadny nadmerný odpočet na vrátenie. Sťažnosť, ktorou sa žalobca domáhal odstránenia nečinnosti Daňový

úrad oznámením č. 300423/2020 zo dňa 30.06.2020 vyhodnotil ako neopodstatnenú, pričom oznámil aj listom zo dňa 29.06.2020, že medzičasom došlo k zániku práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane, a že nadmerný odpočet sa tak stal príjmom štátneho rozpočtu. Proti spôsobu vybavenia sťažnosti podal žalobca 02.09.2020 sťažnosť, ktorá bola tiež vyhodnotená ako neopodstatnená.

3. Podľa žalobcu nárok na nadmerný odpočet nie je podmienený existenciou rozhodnutia správcu dane, pretože tento nárok vzniká ex lege podľa § 79 zákona č. 222/2004 Z.z o DPH. Ide o daň podliehajúcu vráteniu, k vráteniu ktorej nedošlo a tento nárok nemohol zaniknúť a ani nezanikol, a to ani zastavením vyrubovacieho konania. Lehota na vyrubenie dane a zánik práva vyrubiť daň, na ktoré poukázal žalovaný 1/ pri vybavovaní sťažnosti pre nečinnosť, je lehotou výlučne pre správcu dane, resp. daňové orgány. Za bezpredmetné považoval žalobca aj oznámenie, že nadmerný odpočet DPH sa stal príjmom štátneho rozpočtu.

4. Vzhľadom na to, že nadmerný odpočet nebol vrátený v zákonnej lehote, je správca dane po jeho vrátení povinný rozhodnúť aj o priznaní úroku z omeškania za jeho oneskorené vrátenie, a to v lehote v zmysle § 79 ods. 3 Daňového poriadku, čo sa však tiež nestalo.

5. Žalobca sa súdnej ochrany proti nečinnosti domáhal aj proti žalovanému 2/ Finančnému riaditeľstvu SR s poukazom na ustanovenie § 66 Daňového poriadku, podľa ktorého ak orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní je nečinný, je príslušný vo veci rozhodnúť druhostupňový orgán. Uviedol, že žalobu podal proti obidvom daňovým orgánom, s tým že žaloba smerujúca proti žalovanému 2/ bola podaná z opatrnosti, keďže obaja žalovaní mali právomoc a povinnosť vo veci konať, avšak nekonali.

Vyjadrenie žalovaného 1/

6. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení zo dňa 21.07.2022 navrhol žalobu zamietnuť. S poukazom na § 242 ods. 1 SSP a § 244 ods. 1 SSP uviedol, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný, keďže sa domáha odstránenia nečinnosti v už skončenom administratívnom konaní. Poukázal tiež na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžnz/3/2015. Žalobca voči rozhodnutiu žalovaného 1/ zo dňa 14.07.2017 o zastavení daňového konania vo veci vyrubovacieho konania po vykonanej daňovej kontrole na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie NO DPH za zdaňovacie obdobie júl 2007 nepodal riadny opravný prostriedok a ani sa správnou žalobou nedomáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia. Všetky následné podania žalobca sú len umelým vytváraním dojmu o stále prebiehajúcom administratívnom konaní. Rozhodnutie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť dňa 07.08.2017. K tvrdenej jeho nečinnosti mal jednoznačne za to, že v administratívnom konaní bol, ako aj po jeho ukončení je aktívny, koná, reaguje na všetky podania, a to v časovej, logickej, vecnej následnosti a predovšetkým v súlade so zákonom a v zákonom stanovených lehotách. Skutočnosť, že v skončenom administratívnom konaní nebolo vydané rozhodnutie podľa očakávaní žalobcu, nie je možné posudzovať ako nečinnosť orgánu verejnej správy. Žalobca nepodal ani všeobecnú správnu žalobu proti opatreniu žalovaného 1/ oznámeniu zo dňa 13.09.2017, pričom skutočnosť, že orgán verejnej správy vydal oznámenie (opatrenie) znamená, že nebol nečinný, pretože v ňom odôvodnil svoje nekonanie.

7. Konštatoval, že vzhľadom na to, že žalobca podal žalobu proti nečinnosti žalovaného 1/ je predmetom súdneho konania posudzovanie nečinnosti, nie zákonnosti rozhodnutia (opatrenia), preto neuvádza podrobné skutočnosti týkajúce sa oprávnenosti nároku žalobcu na vrátenie nadmerného odpočtu DPH, resp. na priznanie úroku z omeškania. Uviedol, že žalovaný 1/ daňovou kontrolou nezistil nadmerný odpočet a právoplatným rozhodnutím, ktorým zastavil konanie vo veci vyrubovacieho konania po vykonanej daňovej kontrole, nebol nadmerný odpočet priznaný. Žalovaný 1/ neviduje žiadny nadmerný odpočet žalobcu za zdaňovacie obdobie júl 2007 na vrátenie.

Vyjadrenie žalovaného 2/

8. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení zo dňa 08.07.2022 navrhol žalobu zamietnuť, keďže z jeho strany nedošlo k nečinnosti. Zaujal stanovisko aj k spôsobu vybavenia sťažnosti, ktorú podal žalobca dňa 02.09.2020 proti postupu orgánu verejnej správy pri vybavovaní sťažnosti. K námietke, že žalovaný 2/ bol nečinný, pretože mal konať podľa § 66 Daňového poriadku uviedol, že na takýto postup nevznikol dôvod, ak sťažnosti žalobcu proti nečinnosti Daňového úradu boli posúdené ako neopodstatnené.

Replika žalobcu na vyjadrenie žalovaného 1/ a žalovaného 2/

9. Žalobca v spoločnej replike zo dňa 26.08.2022 uviedol, že nemal dôvod proti rozhodnutiu o zastavení vyrubovacieho konania podávať odvolanie, resp. ho napádať správnu žalobou, ak mal za to, že nárok uplatnený v daňovom priznaní bol v plnom rozsahu správny a zákonný, tak vlastne nemal dôvod nesúhlasiť so zastavením vyrubovacieho konania. Správca dane mal postupovať podľa § 79 ods. 1 zákona o DPH a vrátiť nárok uplatnený podľa podaného daňového priznania, a to dokonca bez rozhodnutia a bez aplikácie § 79 ods. 6 zákona o DPH. Keďže sa tak nestalo, žalobca podal žiadosť o vrátenie nadmerného odpočtu žiadosťou zo dňa 16.08.2017, pričom žiadosť je pokračovaním, resp. začatie nového administratívneho (daňového) konania v predmetnej veci. Žalobca poukázal na obdobnú vec žalobcu, ktorá prebieha na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 30Sa/10/2022 (pozn. súdu v súčasnosti na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn.

BB-30Sa/10/2022), kde Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici podala žalobu proti nečinnosti žalovaných, ktorého predmetom je zaplatenie úroku za neoprávnené zadržovanie peňažných prostriedkov vo forme NO DPH za zdaňovacie obdobie november 2009. V tam prejednávanej veci Krajská prokuratúra Banská Bystrica vydala upozornenie prokurátora, ktorému nebolo vyhovené, pričom prokuratúra potvrdila porušovanie § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 7 a ods. 9, § 63 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 a § 65 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Daňového poriadku, ku ktorému došlo nečinnosťou v daňovom konaní začatom na návrh účastníka daňového konania, spočívajúcou v nevydaní rozhodnutia a navrhla žalovanému 1/, aby vo veci návrhu (žiadosti) na začatie daňového konania, podanej dňa 23.01.2020 žalobcom, bezodkladne vydal rozhodnutie podľa § 63 Daňového poriadku.

10. Za rozhodujúce v predmetnej veci považuje žalobca to, že o podanej žiadosti zo dňa 16.08.2017 žalovaný 1/ nerozhodol rozhodnutím, pričom oznámenie nemožno považovať za riadne skončenie daňového konania a nemožno ním nahrádzať povinnosť vydať rozhodnutie. Uviedol, že ak samotný žalovaný 1/ uvádza, že nebol nečinný, ak v oznámení odôvodnil svoje „nekonanie“, tak sám výslovne potvrdil, že nečinný bol. Žalobca Oznámenie zo dňa 13.09.2017 k žiadosti nepovažoval za opatrenie, pretože nespĺňala definíciu opatrenia v zmysle § 3 písm. c) SSP a preto ani nebolo možné podať proti oznámeniu všeobecnú správnu žalobu. Predmetné oznámenie nie je preskúmateľné súdom, nakoľko nemá prikazovací, resp. odporúčací, ale len informatívny charakter. Z dôvodu neexistencie právoplatného rozhodnutia z vyrubovacieho konania, je daň vyrubená podaním daňového priznania podľa § 68 ods. 4 písm. d) Daňového poriadku.

11. V rámci konania o sťažnostiach mal žalovaný 1/ odstrániť nečinnosť, ku ktorej došlo a stále dochádza, lebo vo veci nároku na vrátenie NO DPH doposiaľ nebolo rozhodnuté a postupované v zmysle zákona. Žalobca v replike zotrval na stanovisku, že nečinný je aj žalovaný 2/, nakoľko žalovaný 1/ vo veci nerozhodol zákonným spôsobom a v zákonných lehotách. Keďže nápravu nemožno dosiahnuť inak a povaha veci to nevyklučuje, vo veci je a bol príslušný druhostupňový orgán, t. j. žalovaný 2/ v zmysle § 66 Daňového poriadku.

Duplika žalovaného 1/

12. Žalovaný 1/ vo vyjadrení zo dňa 23.09.2022 k replike žalobcu zotrval na stanovisku, že žalobca nie je vecne legitimovaný na podanie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 242 ods. 1 SSP, nakoľko daňové konanie bolo 07.08.2017 právoplatne skončené rozhodnutím zo dňa 14.07.2017. Žiadne ustanovenie Daňového poriadku neukladá žalovanému 1/ povinnosť vydať rozhodnutie vo veci samej na základe žalobcom podanej žiadosti po skončení administratívneho konania. Neobstojí preto ani tvrdenie žalobcu, že „Oznámenie nemožno v žiadnom prípade považovať za riadne skončenie daňového konania a nemožno ním nahrádzať povinnosť vydať rozhodnutie“, nakoľko žiadne riadne daňové konanie na základe žiadosti nezačalo. Oznámenie žalovaného 1/ zo dňa 13.09.2017 bolo zákonnou reakciou, formálnou, ako aj obsahovou k žiadosti žalobcu. Žalovaný 1/ svoje stanovisko k žiadosti riadne odôvodnil, t.j. vydal správny akt, ktorý je v súlade s § 177 ods. 1 SSP preskúmateľný správnym súdom na základe všeobecnej správnej žaloby. Zákonná definícia opatrenia neustanovuje požiadavku prikazovacieho, resp. odporúčacieho charakteru opatrenia. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb, teda oznámenie

žalovaného 1/ zo dňa 13.09.2017 je aktom podliehajúcim súdnemu prieskumu. Do SSP explicitne pribudla aj možnosť podať všeobecnú správnu žalobu proti opatreniu, t. j. listu orgánu verejnej správy, ktorý nemá náležitosti rozhodnutia, ak ním sú alebo môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti účastníkov konania. Samotný žalobca tvrdí, že vydaným oznámením bol poškodený na svojich právach vlastníť majetok a podnikat' (napr. strana 8 repliky).

13. K tvrdenej nečinnosti žalovaného 1/ poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, v zmysle ktorej „žalovaný tým, že hoci len neformálne (listom) žalobcu de facto informoval... nebol nečinný, na podanie žalobcu reagoval v primeranej lehote a ani úradný postup, ktorý zvolil po doručení listu žalobcu označeného ako „odvolanie“ nebol v rozpore so zákonom, resp. s jeho povinnosťami vyplývajúcimi z platnej právnej úpravy“. Uviedol, že žalobca nevyužil zákonom stanovené prostriedky ochrany svojich práv v podobe podania odvolania voči rozhodnutiu o zastavení konania, resp. podania všeobecnej správnej žaloby voči Oznámeniu. Uvedené nie je možné konvalidovať podaním žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy s cieľom „dostať sa“ do konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy.

14. Žalovaný 2/ sa k replike žalobcu nevyjadril.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

15. S účinnosťou od 01.06.2023 prešla pôsobnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne vo veciach správneho súdnictva podľa zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov na Správny súd v Banskej Bystrici, ktorý vec vedie pod novou spisovou značkou BB-26Sa/10/2022.

16. Na výzvu správneho súdu zo dňa 04.07.2023 k pretrvávaniu tvrdenej nečinnosti žalovaný 1/ odpovedal listom zo dňa 07.07.2023, ktorým oznámil správne súdu, že dňa 19.06.2023 vydalo Okresné riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, odbor kriminálnej polície uznesenie, ktorým vyšetrovatelka PZ rozhodla o pokračovaní v trestnom stíhaní, nakoľko dôvody prerušenia stíhania pominuli; predmetné trestné stíhanie bolo dňa 05.03.2009 v zmysle § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona, nakoľko osoba konajúca v mene spoločnosti právneho predchodcu žalobcu ako platcovi DPH v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2007 si neoprávnene uplatnila právo na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, pri ktorej nedošlo k vzniku daňovej povinnosti, čím spôsobila príjmovej zložke štátneho rozpočtu škodu vo výške 488.149,77 EUR. Žalovaný 1/ v uvedenej skutočnosti - v pokračovaní trestného stíhania videl dôvod pre prerušenie predmetného súdneho konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 100 ods. 1 písm. a) SSP alebo § 100 ods. 2 písm. a) SSP. Žalovaný 2/ oznámil súdu, že k predmetnej žalobe sa vyjadril listom zo dňa 08.07.2022 a skutkový a právny stav v tejto veci zostal nezmenený.

17. Na prejednanie veci správny súd nariadil pojednávanie podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP, na návrh žalobcu. Po doručení predvolania na pojednávanie žalovaný 1/ podal návrh na prerušenie konania v zmysle § 100 ods. 1 písm. a) SSP, a to z dôvodu pokračovania trestného stíhania vedeného pre zločin neodvedenia dane a poistného. Dôvodil, že súd v tomto konaní nie je oprávnený riešiť otázku trestnosti konania osoby konajúcej v mene právneho predchodcu žalobcu a zastával názor, že nemožno do okamihu posúdenia predmetného konania orgánmi činnými v trestnom konaní poskytnúť žalobcovi právnu ochranu v podobe súdneho rozhodnutia vydaného v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, a to aj z dôvodu § 5 ods. 12 SSP. Právna zástupkyňa žalobcu v stanovisku k návrhu na prerušenie konania primárne navrhla preveriť otázku pokračovania trestného stíhania a na ten čas odročiť pojednávanie s tým, že s prerušením konania nesúhlasila a žiadala žalobe proti nečinnosti daňových orgánov v celom rozsahu vyhovieť. Správny súd po posúdení povahy dôvodov uvedených v žiadosti o odročenie pojednávania, návrhu na odročenie nevyhoviel aplikujúc ustanovenie § 115 SSP a ustanovenia § 183 ods. 2 až 4 CSP v spojení s § 25 SSP, nakoľko nezistil dôležité dôvody, pre takýto postup.

18. Na pojednávaní právna zástupkyňa žalobcu a poverené zástupkyne žalovaných 1/ a 2/ sa vyjadrili v zhode s ich písomnými podaniami. Právna zástupkyňa žalobcu navrhla žalobe vyhovieť v zmysle petitu žaloby. Poukázala na argumentáciu uvedenú v žalobe a v replike a zotrvala na tom, že nie je dôvod na prerušenie konania. Poverená zástupkyňa žalovaného 1/ navrhla,

aby správny súd odmietol žalobu podľa § 5 ods. 12 SSP, resp. § 28 SSP alebo žalobu zamietol ako nedôvodnú, pretože neexistuje nečinnosť žalovaného 1/, alebo konanie prerušil, ak nie sú okolnosti pre odmietnutie alebo zamietnutie žaloby. Poverená zástupkyňa žalovaného 2/ sa vyjadrila v zhode s vyjadrením žalovaného 1/.

19. Správny súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaných orgánov verejnej správy preskúmal v medziach žalobného návrhu a žalobných bodov uplatnených v lehote (§ 134 ods. 1, § 183 SSP) namietaný postup žalovaných a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby.

20. Čo sa týka namietanej nečinnosti vo veci nevrátenia nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2007 za zaniknutého právneho predchodcu PLATÓN s.r.o. vo výške 488.149,77 Eur, vyrubenú na základe podaného daňového priznania zo dňa 25.08.2007, správny súd sa zaoberal splnením zákonných podmienok pre možné namietanie nečinnosti na základe podanej žaloby žalobcom.

21. Podľa § 2 ods. 2 SSP; každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) SSP v znení platnom do 30.06.2023; na účely tohto zákona sa rozumie nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie.

23. Podľa § 242 ods. 1 SSP v znení platnom do 30.06.2023; žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

24. Podľa § 242 ods. 2 SSP; odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy spočívajúcej v porušení povinnosti začať administratívne konanie z úradnej povinnosti sa žalobou môže domáhať len prokurátor.

25. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) SSP; na účely tohto zákona sa rozumie administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov.

26. Z ustanovenia § 242 ods. 1 a § 3 ods. 1 písm. a) SSP vyplýva, že žaloba proti nečinnosti je naviazaná na rozhodovacie procesy vo verejnej správe, pričom žalobca sa môže domáhať len takej nečinnosti, ktorá existuje v začatom administratívnom konaní.

27. V zmysle petitu žaloby žalobca žiada, aby správny súd uložil žalovaným povinnosť vykonať úkon – vrátiť mu nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie júl 2007 spôsobom ex lege bez rozhodnutia, poštovým poukazom na adresu sídla žalobcu a povinnosť vydať rozhodnutie o priznaní úroku z omeškania za neoprávnené zadržiavanie nadmerného odpočtu DPH. Uvedené odvodil z ustanovenia § 79 zákona č. 222/2004 Z.z. o DPH, s tým že nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH vzniká ex lege, teda nie je podmienený existenciou rozhodnutia.

28. V obdobnej veci, ako tu posudzovaná vec, Najvyšší správny súd SR (uznesenie sp. zn. 1Sžk/22/2021 zo dňa 31.01.2022) konštatoval v bode 12 odôvodnenia, že „...žalobca navrhuje, aby správny súd uložil žalovanému povinnosť na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Uvedené odvodzuje od § 79 ods. 2 zákona o dani z pridanej hodnoty, podľa ktorého povinnosť žalovaného na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty vzniká priamo zo zákona. Takéto konanie však nemá charakter rozhodnutia a nie je ani realizované v rozhodovacom procese. Jedná sa o faktický úkon realizovaný mimo rozhodovacieho procesu vydávania normatívnych správnych aktov alebo individuálnych správnych aktov“. Najvyšší správny súd SR v tomto uznesení tiež konštatoval, že „...podaná žaloba nesleduje odstránenie nečinnosti v začatom administratívnom konaní, teda v rozhodovacom procese orgánu verejnej správy. Správny súd v tomto type konania tak mohol žalobu síce preskúmať, ale nebol oprávnený jej vecne vyhovieť“ (bod 13). Správny súd zastáva názor, že závery Najvyššieho správneho súdu SR sú plne použiteľné aj na rozhodovanú vec.

29. V danom prípade nie je splnená podmienka existencie začatého/prebiehajúceho administratívneho konania, v ktorom majú byť žalovaní nečinní. Žalobca preto nie je aktívne vecne legitimovaný pre podanie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle

§ 242 a nasl. SSP. Žalovaný 1/ však nebol nečinný ani po podaní žiadosti, na ktorú reagoval oznámením, t.j. opatrením, v ktorom odôvodnil svoje stanovisko, t. j. „nekonanie“. Správny súd dáva do pozornosti nové rozšírené znenie § 3 ods. 1 písm. d) SSP účinné od 01.07.2023, do ktorého bolo vložené, že nečinnosťou orgánu verejnej správy nie je stav, keď z rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy vyplýva, prečo orgán verejnej správy v administratívnom konaní nekoná a po vydaní rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy nedošlo k podstatnej zmene okolností. Aj keď sa predmetné ustanovenie z dôvodu prechodného ustanovenia § 493e SSP na toto konanie nevzťahuje, novela dáva za pravdu doterajšej rozhodovacej praxi súdov. Správny súd zastáva názor, že ani podanie žiadosti o vrátenie nadmerného odpočtu a jeho príslušenstva nie je začatím nového administratívneho konania.

30. Z administratívneho spisu žalovaného 1/ správny súd mal preukázané, že na žiadosť žalobcu zo dňa 16.08.2017 žalovaný 1/ reagoval oznámením dňa 13.09.2017, teda neformálne listom informoval žalobcu, prečo nemožno vyhovieť jeho žiadosti. Správny súd zastáva názor, že ak žalovaný 1/ reagoval na žiadosť, nezostal neaktívny. Svoje stanovisko k uplatnenej žiadosti riadne odôvodnil. Išlo o opatrenie spôsobilé dotknúť sa priamo práv žalobcu, čo nespochybňuje ani žalobca, ak tvrdí, že vydaným oznámením bol poškodený na svojich právach vlastníť majetok a podnikať. Oznámenie je správnym aktom – opatrením v zmysle § 3 ods. 1 písm. c) SSP preskúmateľným súdom v zmysle § 177 SSP účinným od 01.07.2016.

31. Ak žalobca nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v oznámení, ktoré bolo reakciou na žiadosť, bol oprávnený podať správnu žalobu proti predmetnému opatreniu. Posudzovanie vecnej stránky, t.j. nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH s príslušenstvom presahuje rozsah konania správneho súdu na základe žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Správny súd pritom nespochybňuje možnosť žalobcu domáhať sa súdnej ochrany oboma žalobami (viď závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 593/2022-29 zo dňa 07.02.2023). Ak sa však žalobca rozhodol pre žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, správny súd posudzoval jej opodstatnenosť, primárne splnenie zákonných podmienok pre možné konštatovanie tvrdenej nečinnosti. Zo záverov Ústavného súdu vyplýva, že ak možno ochranu toho istého subjektívneho práva dosiahnuť viacerými typmi konaní v správnom súdnictve, voľba konkrétneho z nich je vecou procesnej autonómie žalobcu. V prípade konkurencie žalobných typov je výber druhu správnej žaloby, ktorou sa uplatňuje ochrana subjektívnych práv, zverený do dispozičnej sféry žalobcu. § 244 ods. 1 SSP podmieňuje prípustnosť žaloby proti nečinnosti iba neúspešným vyčerpaním sťažnosti podľa zákona

č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo neúspešným vyčerpaním podnetu podľa zákona

č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre. V danom prípade nie je sporné to, že žalobca pred podaním žaloby proti nečinnosti bol neúspešný pri podaní sťažnosti. Správny súd však zastáva názor, že vzhľadom na právoplatne skončené administratívne konanie (vyrubovacie konanie) nie je splnená zákonná podmienka možnosti žalobcu domáhať sa odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní (§ 242 ods. 1 SSP). Odstránenia nečinnosti zodpovedajúcej stavu, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie, je oprávnený domáhať sa podaním žaloby len prokurátor

(§ 242 ods. 2 SSP). Žalobcovi ale prináležalo právo domáhať sa všeobecnou správnu žalobou súdnej ochrany proti opatreniu - oznámeniu o nevyhovení žiadosti. To, či žalobca zvolí spôsob súdnej ochrany oboma možnými žalobami, resp. len jednou z nich je na rozhodnutí žalobcu. Správny súd potom vzhľadom na druh uplatnenej žaloby (resp. aj oboch), posudzuje prípustnosť a opodstatnenosť tejktovej žaloby, pričom účel všeobecnej správnej žaloby, ktorou sa žalobca dovoľáva prieskumu určitého správneho aktu (listu) a žaloby proti nečinnosti, nie je v detailoch úplne identický. Ako konštatoval Ústavný súd SR vo vyššie citovanom uznesení v konaní o žalobe proti nečinnosti nemožno preskúmať prípadné vady rozhodnutí orgánov verejnej správy, resp. opatrení orgánov verejnej správy.

32. Správny súd vo vzťahu k žalovanému 2/ uvádza, že nie je orgánom verejnej správy príslušným na vykonanie úkonu – vrátenie nadmerného odpočtu DPH, ani na vydanie rozhodnutia o priznaní úroku z omeškania a správny súd nezistil ani dôvody, prečo by mal konať za žalovaného 1/ v zmysle § 66 Daňového poriadku, ak správny súd nezistil nečinnosť žalovaného 1/ v daňovom konaní (nebolo žiadne

prebiehajúce identifikované, pričom vyrubovacie konanie bolo právoplatne zastavené a žiadosť žalobcu o vrátenie NO DPH nemá právne účinky obnoviť daňové konanie).

33. Z dôvodov vyššie uvedených správny súd vo vzťahu k obom žalovaným zamietol žalobu, keďže nezistil žalobcom tvrdenú nečinnosť žalovaného 1/ ani žalovaného 2/, aplikujúc § 249 SSP.

34. K poukazovaniu žalobcu (bod 9) na upozornenie prokurátora na nečinnosť a na iné konanie vedené tunajším súdom, správny súd uvádza, že žaloba bola podaná prokurátorom, ide o iné zdaňovacie obdobie, a to november 2009, pričom prokurátor namietal nečinnosť ak o žiadosti bolo rozhodnuté iba oznámením, a nie rozhodnutím. Takáto argumentácia nebola uvedená v tejto žalobe. Jedná sa pritom o typ konania pred správnym súdom, kedy správny súd je viazaný žalobnými bodmi uplatnenými v lehote na podanie žaloby, teda správny súd nie je oprávnený a ani nie je prípustné, aby v záujme žalobcu rozširoval dôvody nečinnosti, resp. aby akceptoval rozšírenie žaloby po lehote, čo by bolo v rozpore s § 183 SSP.

35. Správny súd zamietol návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania o žalobe proti nečinnosti podľa § 162 ods. 3 CSP v spojení s § 25 SSP spolu s rozhodnutím vo veci samej. Uvádzané dôvody prerušenia konania nepovažoval za prekážku pre ďalší postup v tomto konaní a realizovať súdny prieskum tvrdenej nečinnosti orgánov verejnej správy. Rozhodnutie správneho súdu nezávisí od žiadnej takej otázky, ktorú by nebol oprávnený správny súd riešiť, teda neexistujú dôvody obligatórneho prerušenia konania v zmysle § 100 ods. 1 písm. a) SSP a ani sa v inom konaní nerieši taká otázka, ktorá by mohla mať význam na rozhodnutie správneho súdu, teda správny súd nezistil ani dôvody na fakultatívne prerušenie konania v zmysle § 100 ods. 2 písm. a) SSP.

36. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu správny súd náhradu trov konania nepriznal aplikujúc ustanovenie § 167 ods. 1 SSP a contrario. Aplikujúc § 168 SSP správny súd nepriznal náhradu trov konania ani žalovaným, ktorí síce v konaní úspešní boli, ale správny súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné od neúspešného žalobcu spravodlivo požadovať ich zaplatenie, pričom nemal preukázané ani existenciu dôvodne vynaložených trov konania žalovaných 1/ a 2/ a žalovaní 1/ a 2/ si náhradu trov konania ani neuplatnili.

Poučenie:

Doručené uznesenie je právoplatné (§ 151 ods. 2 SSP).

Proti tomuto uzneseniu je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 2 a contr. SSP).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body") a d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP (1) Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. (2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak: a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) a c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.